

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Velesile priznale Djakovo in Skader Albaniji. — Vsak hip se pričakuje padec Drinopolja — 15.000 Turkov vjetih. — Velika defraudacija v Laškem trgu.

Pismo iz Beograda.

Belgrad 8. (21.) marca 1913.

Kamor obrne človek svoj korak, vsepovsod ga spominja žalostne smrti grškega kralja Jurija. Vidno zadovoljstvo lega vsem na dušo dejstvo, da se prvotno poročilo o identiteti morilca ne potrjuje. Dasi se ne more smatrati celoto za odgovorno radi dejanj posameznika, bi vendar v sedanjih napetih časih taka okoliščina poostrižila stališče Bolgarov med zavzeznimi narodi.

Smrt kralja Jurija je izzvala splošno žalost v Beogradu, tembolj, ker se je ravno v poslednjem času mnogo govorilo in pisalo o iskrnih prijateljskih odnosih med Srbijo in Grško. Obisk Venizelosa v Beogradu, prihod grške princezine Jelene in druge okoliščine, kakor tudi doseženo popolno soglasje glede carinske unije med Srbijo in Grško, unije, katera zadobi svojo sankcijo, čim se tudi Bolgarska pridruži ostalim zavezniškim, vse to je mnogo pripomoglo, da srbski narod globoko čuti nepričakovano spremembo na grškem prestolu, boječ se, da se tudi dosežanje razmerje ne spremeni v škodo obojestranske vzajemnosti.

Tudi, ko bi Grška ničesar drugega ne storila, kot to, da je vsprejela zavezništvo, bilo je že to odločilno, da zasluži — kot neslovanska država — splošne simpatije balkanskih Slovanov. Toda Grška je šla dalje, ona je celo odbila vse ponudbe glede Krete in Epira ter je zvesto vstrajala v danl besedi balkanskim Slovanom, da reši kristjanstvo izpod turškega jarma.

Vse to se pripisuje — kot zaslu- ga — umrlemu kralju Juriju. Po vsem tem je pač razumljivo razpoloženje zavezniških narodov za tega moža, ki je baje plačal svoje prijateljstvo z mučeniško smrtjo. Vzdržuje se namreč mnenje, da stoji za zločinsko roko morilca nekdo drugi, ki hoče iz te splošne tragike kovati kapital zase.

V sredo dopoldne ob deseti uri se je vršila v saborni cerkvi slovesna bogoslužba za pokojnikove duše, katere se je udeležil ves dvor, vlada, diplomatski odbor, vojaški dostojanstveniki itd.

Med bogoslužbo so bile vse trgovine zaprte. Celo po najodleglejših ulicah vihralo črne zastave.

Z nastopom novega kralja Konstantina XII. na grški prestol nekateri niso posebno zadovoljni in vi-

dijo v tem obrat v zunanji politiki Orške. Posebno jih vznemirja v tem dejstvo, da je kralj Konstantin svak pruskega cesarja Viljema II. Kakor je kralj Jurij, vsled svoje krvne zveze — potom svoje soproge — z ruskim carskim dvorom, iskal vedno zaščite za grške interese v Rusiji, tako bo novi kralj našel svojo oporo v Berlinu.

S to upravičeno bojaznijo se poslavlja srbski narod od pokojnega dobrega kralja Jurija in pozdravlja novega vladarja Grške Konstantina XII. v nadi, da bo novi kralj zvest sin svojemu očetu, kateri mu je zapustil še toliko in toliko neizvršenih idej in načrtov za bodočnost v udeležitev. Te ideje in ti načrti pa so v nerazločljivi zvezi z »balkanskim savezom«.

Tukajšnji listi priobčujejo dolga poročila in uvodne članke o simpatičnem pokojniku kralju Juriju I.

Evropski položaj se presoja zelo pesimistično.

Povod temu pa je zopet »miroljubna« srbska sosed. Časopisje se drži sicer strogo rezervirano in se omejuje le na vesti in brzojavna poročila, tembolj pa se vznemirja ljudstvo. Ako je resničen a vest, da misli Avstrija okupirati Drač in Sv. Ivan Meduvanski, da s tem prisili Srbijo odtegniti izdatno svojo pomoč Črnogorcem izpred Skadra, potem je kri- za neizogibna, ker tu ne pride več v poštev samo Srbija, temveč tudi Grška, ki štiti in prevaža srbsko vojno moč pred Skader. V tem slučaju je konflikt med avstrijskim in grškim brodomjem neizbežen na odprtem morju. Da je pri tem Črna gora v prvi vrsti prizadeta, je itak samo ob sebi umevno. Pa tudi Bolgarska je posredno provocirana s takim postopanjem.

Vsled tega vstaja nov zapletljaj na balkanskem polotoku, katerega udeležev in rešitev počiva v rokah velesil.

Glasom poročila lista »Echo de Paris« so neresnične vesti, da bi Rusija žrtvovala Skader Albaniji v škodo Črnogorcem. Sporazumu med Rusijo in Avstro-Ogrsko dela največje ovire ta poslednja s svojo zahtevo glede Djakovce.

Narodna skupština bo sklicana v Skoplju, kjer se bo razpravljala aneksija zavzetega turškega ozemlja. Po odobrenju vladnih predlog v tem oziru, bodo nadaljuje seje zopet v Beogradu.

Vsled nekorektnosti tukajšnje- ga bolgarskega poslanika Toševa,

ki je izdal tajnosti zavezniške pogodbe med Srbijo in Bolgarsko v zadevi meja, bo ta poslanik odpoklican iz Beograda. Tajnost je izvedel od Toševa belgrajski dopisnik pariškega »Tempsa«, kateremu je to interesantno izjavo poslanikovo sporočil, seveda brez omenitve vira. Toda, ker v Srbiji o tej pogodbi posebno o podrobnostih nikdo drugi ne ve, kot Pašič, kralj in Tošev, je stvar lahko prišla na dan, tembolj, ker je Tošev na vse obdolžitve tukajšnje- ga časopisja — molčal.

Po novoosvojenih krajih se je že začelo s pobiranjem davkov in je do sedaj že 600.000 dinarjev davka plačanega. Davek se pobira na podlagi turških predpisov.

Mars.

Veleizdajalci.

Prvi graški državni pravnik — je kriminalist in jurist prve vrste. Ime dr. Höppler je znano daleč tja preko črnoztih kolov, ter se je z njim bavil celo — če se ne motimo — »Simplissimus«. Povod k temu je dalo par aferic, od katerih omenjamo tu le dve: Nekdo se je obesil. Ko je visel že na konopcu, pa je začel brcat in dajati znamenja — da bi rad še dalje živel. Nek samaritan, ki je došel, je prerezal vrv. Samomorilec je padel na tla in si dobil lahko telesno poškodbo na glavi. Rešitelji je bil radi tega po dr. Höpplerju, zasledovan radi — prestopka proti telesni varnosti... Drugi slučaj: Nekdo se je naveličal živeti in se — ustrelil. Ker je pa imel smolo, da se je le ranil, ga je dr. Höppler dal pod obtožbo — ker ni imel orožnega lista. (So to fakta, za ktera jamčimo. Op. poročevalca.)

Maribor, sušca 1913.

I.

Prehod 1912—1913 je za Avstrijo in njene državnike zelo usoden, kajti, zanamci, kadar bodo listali v analih teh dveh let, bodo gotovo našli mnogo smeha vrednega. Bodo šteli namreč vse one dogodke, ki so nakopali našemu državnemu ustroju epohalne — blamaže. Sovražnost naših »državnikov«, je do-

spela že do onega vročinskega stadija napram Jugoslovanom, da išče- lo — ker drugje ne morejo — žrtev med lastnimi podaniki — prosim ne: državljani! — v prvi vrsti seveda med avstrijskimi Jugoslovani. Ples so začeli Hrvatje, nadaljujemo ga pa — Slovenci. Da ni temu tako? Naslednje naj ves ponči: 32 let stari posestnik France Bračič iz Vorč pri Gornji Radgoni je bil dne 30. novembra leta 1912 v gostilni Jožeta Jageriča v Radgoni. Sel je tje, da bi se nekoliko pozabaval. Umljivo, da je tudi nekoliko pil — malenkost čez 1 liter — a ne toliko, da bi se bil opijani. Kot vesten gospodar, je imel z raznimi znanci in prijatelji pogovore o gospodarstvu in — o nevarnosti, ki je takrat legla kot morana na našo državo, provzročeno po brezprimernih — diplomatičnih nezmožnostih našega zunanega »Führerja« državne mašine. Že pre- je so ga zbadali in dražili, dobrove- doči, da je Bračič trden in zanesljiv Slovenec, dočim so bili oni Nemcem »prijazni« Stajercijanci. Od epizode z bikom (prosim, bikl so pri nas prva inicijativa, da postane človek — pardon, Slovenec, — veleizdaja- leci) pa tja do polomljenih vozovih olinj, so ga, kot so to sami priznali, vlekli na znancev in sosedov nevre- den način. Bračič se je seveda branil. Kar naenkrat pa ga nekdo vpraša — Bračič je baje rekel, da nebi prodal bika, oziroma popravil voza, Nemcu — kaj bi storil, če bi moral kot podčastnik — torej avstrijski volak — iti proti — Srbom. Bračič- čev odgovor je baje bil: »Srbji so naši bratje in prav bi bilo, če bi prišli pod njih vladarstvo. Na Srbe mi Slovenci ne smemo streljati. Jaz lahko streljam čez nje — Srbe — ali v tla...« Do te izjave so ga — takšen je bil vtis — pritirali nalašč, iz maščevanjaželjnosti, kljub temu pa je čudno, da jo je bila v stanu potrditi samo jedna priča, neki Kebl- ler, ki osebno sovraži Bračiča radi nekega dogodka, ki je pa star že leta in leta. Vse ostale priče so iz- javile, da ali tega niso slišale, ali pa, da je bilo tolmačiti Bračičevo nav- dušenje kot občudovanje zmagonos- nega prodiranja Bulgarov. Jeden navzočih — došel je pa še-le potem, ko je Bračič baje to govoril — je smatral stvar za Avstrijo silno ne- varno in — ovadil zadevo oblastim. Ta mož je star, upokojeni eksekut- or Korošec, ki se je pa pri obrav- navi kaj klaverno izgovarjal in pri- znal, da je prišel še-le naknadno v ono krčmo.

C. kr. državno pravdnistvo je na to ovadbo seveda takoj »vmes poseglo« in dalo Bračiča v preiskovalni zapor. To se je zgodilo dne 18. decembra lani. Bračičevemu prav- nemu zastopniku dr. Rosini, pa se je posrečilo, da je bil Bračič začas- no izpuščen. Ali tudi to je imelo svoje težave. Ko je dne 30. decembra prišla iz Gradca na okr. sodnijo br- zojavka, da se ima Bračič pustiti začasno na svobodo, se to ni zgo- dilo in sicer za to ne, ker so se ball — tako je rekel prvi državni prav- dnik g. Verderber — mistifikacije!! Še-le, ko je bil ta ukrep c. kr. nad- sodišča v Gradcu ponovno, brzojav- nim putem, potrjen, je smel Bračič dne 30. decembra ob 4. popoldan iz preiskovalnega zapora, potem, ko je sedel celih 13 dni, ki so se mu odšteli pri kazni 3tedenskega zapo- ra. Zakaj je bil Bračič prav za prav obsojen? Samo radi stavka, s kate- rim je izjavil, da na Srbe ne bode streljal, kar pa je bil v stanu potrditi jedino le oni Kebler, ki je pravi povzročitelj vsega. On je stavil Bračiču vprašanje, on je potem tudi da- lje pravil. Je pa ta priča napravil — že radi sovražstva, ki ga ima proti Bračiču — kot rečeno, zelo slab utis.

Ne bi se baval s stvarjo toli po- drobno, če bi ne bilo dr. Höpplerja, katerega menda hočejo naši državni pravdniki — posnemati. In stališče g. dr. pravdnika? Rekel je: Bračič je Avstrijec — prosim: »Osterrei- cher« — Slovan, ki simpatizira z Slovanji (najbrže je hotel g. reči: z balkanskimi). Znano pa je, da je bila takrat med Avstrijo in Srbijo velika napetost (če se ne motim, je še da- neš!), je torej tako simpatiziranje protidržavno. Nočem se spuščati z g. dr. pravdnikom v polemiko, kaj je protidržavno — ali, kot hoče to gospod: veleizdajalsko — dovolil pa bi si, kot je to storil g. dr. Rosina kot zagovornik, konstatirati: Nič! Srbiji, niti jedni ostalih zaveznic Balkanske zveze, se ni ne do takrat ni ne do danes dal ne ultimatum, ni- ti se niso v ostalem pretrgale diplo- matične zveze. Imamo — in tudi ta- krat, dne 30. novembra je bilo tako — v vseh štirih balkanskih drža- vah svoje »diplomatične« zastopni- ke: konzule, poslanike, atašeje itd. itd... Mislim pa, da mi bode vsak trezno misleči človek dal prav, da, dokler obstojajo ti fakti in ti faktorji v omenjenih državah, izrazi občudovanja njih junaštva, niso naimani- ši povod, sumničiti priprostege člo- veka — veleizdaje. Ker je pa tudi ostalo bila v stanu izpovedati le je-

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Iz Sicilije smo preskočili v Ita- lijo; tam se je razdelila naša rodina na več čet, ki so se razšle po raz- ličnih cestah.

Z možem, ki sem si ga bila iz- brala za svojega soproga, in s svo- jim sinom, sem prehodila Italijo v vsej njeni dolžini. Šli smo v Napoli, iz Napolja v Rim, od ond v Flo- renco in Mantovo. Prerokovala sem ljudem srečo. Moj mož je pletel raz- ne stvari iz protja in jih prodajal do- kaj dobro. Jaz sama sem zaslužila mnogo denarja. Ljubila sem sina z oboževanjem; bila sem srečna... da, srečna!

Pripovedujem ti vse to, ker mi je ta žalostna radost, vračati se s spominom v dobo, ko mi je še živel sin.

Temu sinu je bilo takrat šest- najst let.

Bil je lep in ponosen, kakor le moreš biti ti sam.

Zivel smo takrat v Mantovi — kakor sem že rekla. Bili smo tam kak mesec dni, in že smo hoteli pre- seliti svoje nestalno bivanje kam drugam — kar me zadene strašna nesreča.

Moj sin je oklofutal na ulici mla-

dega plemiča, ki ga je zasmehoval; aretirali so ga na mestu.

Za ta zločin je bila določena naj- manj dosmrtna ječa, ako ne celo smrt.

Vsa zbegana sem začela poiz- vedovati.

»Kdo vlada v Mantovi?« sem prašala ljudi.

In smeje so mi odgovarjali: Mantovo vlada vojvoda, a voj- vodo vlada lepa Lukrecija Boržija! Hitela sem v vojvodsko palačo. Šele čez dva dni se mi je posre- čilo prodreti vanjo in priti pred ob- ličje Lukrecije Boržija, slavne žene, ki si gotovo že slišal o njej, zakaj slava njene lepote je donela čez hri- be in doline.

Vrgla sem se k nogam sinjorine Lukrecije in ji povedala, kaj se je zgodilo mojemu sinu. Rekla sem ji, da moram umreti žalosti, ako mi ne vrnejo sina; dolgo, dolgo sem jo ro- tila in plakala pred njo na kolenih.

Sinjora Lukrecija me je poslu- šala izprva z visokomerno brezbriz- nostjo.

Nato se je zazdelo po malem, kakor da se zanima za mojo povest in za mojo materinsko žalost.

Pomotrla me je pozorno.

Odslovila je ženske, ki so jo ob- dalale, in moje srce je jelo utripati v upanju.

»Torej ljubiš zelo svojega si- na?« me je prašala nato.

»On je vse moje življenje!« sem vzklíknila s solzami.

»Lahko si prepričana, da ga ob- sodijo na smrt; o tem ni nobenega dvoma. Cigan, ki se predrzne udariti sina žlahtne rodbine... Da, zadeti ga mora smrtna kazen... toda... ako hočeš, ga lahko rešiš.«

Poslušala sem jo, zadihavaje se od notranje tesnobe.

»Ako ljubiš svojega sina,« je povzela ona z mrklm obrazom, »si pač pripravljena storiti vse, da mu rešiš življenje?«

»Vse, vse storim, sinjora!«

Molčala je nekaj časa, gledaje me pozorno, kakor da bi mi hotela prodreti z očmi v dno duše; gotovo se je prepričala o moji odkritosrč- nosti in strastni materinski ljubezni, ki mi je polnila dušo, zakaj dejala je nazadnje:

»No, morda se pomenive... Po- slušaj me...«

»Poslušam vas, sinjora!« sem vzklíknila jaz, viseča s pogledom na njenih ustnicah.

Manfred! Čitaj pozorno, kar zdaj sledi, zakaj v tem trenutku mo- jega življenja je bila sklenjena zave- za, ki je združila tvojo usodo z mojo. Sinjora Lukrecija Boržija je po- vzela:

»Ali poznaš mesto Monteforte?«

»Ne poznam ga, toda izvem zanj, ako je potrebno.«

»Hočem ti dati vse podatke. Pojdi torej v Monteforte... v to bojš potrebovala osem dni... in za povratek ravno toliko... za bivanje tam ne mani... to da skubai mesec

dni, če računamo obilno... Odpoto- vati pa moraš takoj...«

»Pripravljena sem, sinjora; od- idem lahko še ta trenotek.«

»Dobro... ali imaš koga, ki bi ti lahko pomagal pri nekem podjet- ju... ki pa zahteva več spretnosti kakor moči?«

»Vse imam, kar je potrebno, sinjora...«

»Potem odidi še danes; pojdi pa peš, zakaj potrebno je, da te nihče ne opazi, ko dospješ v Monteforte.«

»In kaj storim v Montefortu, sinjora?«

Zdelo se je, kakor da se Lukre- cija Boržija obotavlja, razodeti mi poslednjo skrivnost.

»Zaupajte mi vse,« ji pravim s trdnim glasom. »Vse hočem storiti, karkoli mi naročite; da otmem svo- jega sina, sem pripravljena izvršiti vse — celo zločin!«

Namenoma sem izgovorila te besede, zakaj ugenila sem takoj, da me hoče pridobiti za hudodelstvo.

In moje besede so res pomirile sinjoro.

Sklonila se je k meni ter mi de- lala tiho:

»V Montefortu živi nekdo, ki ga sovražim ravno tako, kakor bi ti sovražila krvnika, ki bi ti ugrabil sinu; in žena živi v Montefortu, ki jo mrzim enako, kakor ljubiš ti svo- jega otroka... Temu možu in tej že- ni hočem uničiti življenje... Ali mi hočeš pomagati?«

»Vse storim, sinjora!«

Tako govoreč, Manfred, sem uprla svoje oči v sinjoro Lukrecijo. Črte njenega obraza so bile vse iz- pačene od sovražstva...

Mnogo človeških obrazov sem videla potlej, ki so izražali srdita čuvstva, toda na nobenem nisem našla več tako neutrnežnega sovra- štva.

Toda nisem se zblala.

Narobe! Rekla sem si, da bo ta močna žena znala držati svojo besedo, in da mi otme sina, ako ji pomo- rem.

Zdelo se je, da jo zadovoljuje moja gorečnost; rekla mi je:

»Mož, ki ga imam v mislih, je...«

Prekinila se je in dejala:

»Toda če me kdaj izdaš...«

»Ako se bojite, da bi vas izdala, sinjora, izročite mojega sina smrti, pa umrem tudi jaz, in vi ste brez skrbi!«

»Dobro torej... Ta mož je vi- tez De Ragastan, ki je postal grof Alma in gospodar Montefortski. In tista žena je njegova soproga, kne- ginja Beatrice. Njiju bivališče je gro- fova palača v Montefortu. Srečna sta, toda jaz hočem uničiti njuno srečo...«

»Kaj je treba storiti?...« vzklíkнем jaz. »Vešča sem umetno- sti strupov... ako hočete...«

»Strup! Mislim, da poznam tudi jaz vse tajnosti njegove... toda strup je za Beatrice še vse premalo in premalo za Ragastana!«

ina priča — dvomljive vrednosti — se mi zdi to le draženje naroda, ki ima lahko za posledico večjo previdnost, dvomim pa, podžiganje patrijotičnega čuta. Naše ljudstvo kaže — in to je dejal tudi zagovornik dr. Rosina — še danes, kot je kazalo doslej vedno, da je ravno v njem razvit čut patrijotizma bolj, kot kje drugje. Ali pa je tako ravnanje v stanu lojalitete naroda poglobiti, utrditi? Mislim, da je dvom uravnotežen! Kdor pa trdi, da so mu kot Slovencu, Srbi, Hrvatji, ali je to že veleizdaja? Ne, in naj se postavijo, začeti pri dr. Höpplerju, vsi drž. pravdniki na glavo! Smo jedne krvi in greje nas jedno sonce, dasi nas ločijo meje držav! Kakor smo si pa svesti čuvske skupnega bratstva, tako pa smo si svesti tudi, da so oni Srbi, mi pa avstrijski državljani, oziroma kot to hoče g. drž. pravdnik Verderber, podaniki («Unterthanen»).

Zanimivo pa je tudi, vedeti, kakšen efekt je napravila že kar iz početka ta sfera n. pr. v Gradcu, v Gor. Radgono je n. pr. kar po aretaciji došla orožništvo zapoved in obvestitev, ki pravi: «Zavedelo se je, da se v Gor. Radgonski okolici vrše — čuhte in strmiti! — tajni sestanki in tajna zborovanja, veleizdajniškega značaja. Daje se vam strogi nalog, da kolikor mogoče tajno in previdno zasledujete te dogodke in jih takoj javite. Pri tem se vam kliče v spomin, da je tudi zamočanje takih, in naj si so še tako malenkostni, dogodkov veleizdajstvo, za kar so odločene najhujše kazni.» — Mislim, smo si, da so taki dogodki in taki tajni sestanki možni le v Hrvatski. Danes pa vemo, da tudi pri nas kaj takega ni le ne izključeno, marveč, celo popolnoma možno. Vsi juje pa se tu premišljevanje: Kaj bi bilo, če bi začeli mi, Slovenci, vračati — milo za drago? Nemci in njih privrski nas sumničijo... A mi imamo mnogo materijala. Bodimo dosledni!

Poročevalec.

Vojna.

ČLOVEKOLJUBNOST V VOJSKI.
(Nekaj zgodovinskih spominov z ozirom na avstrijsko-črnogorski konflikt.)

Krščanska Evropa je postala nenkrat strašno usmiljena, občutljiva in človekoljubna. Srce se ji trga ob poročilih, kako ravna Srbi in Črnogorci z verolomnimi Arbanasi. Dviga se protesti proti obstreljevanju Skadra, dela iz tega konflikt, ki ogrožuje evropski mir. Ko so pa leto za letom prihajala krvava poročila o živinskih grozovitostih, ki jih je leto za leto vršil pasjoglavci Azijati na krščanskih možeh, ženah in dekletih, otrocih in starih v Macedoniji in Albaniji, takrat je Evropa molčala, molčala so protektorji katoličanstva. Posiljevanje nedoletnih deklic, odrezana prsa žena, razparani trebuh nosečih mater, iztaknjene oči, iztrgani jeziki, otroci z razbitimi glavami: to je bila slika turškega režima v Macedoniji — in Evropa je molčala. Mera je bila polna in balkanske države so se oprijele samopomoči. Toda predno pri mejo za skrajno sredstvo so se enkrat apelirale na srca in najprimitivnejša čustva krščanske Evrope: naj se da verska svoboda in osebna svoboda macedonskim in Albanskim Slovanom — kristjanom. Evropa je skomizgnila z ramami... Balkan je zasukal z mečem. In unikajoče se turške čete so se zadnjikat vzhodne in v zgornja slika o grozovitostih na

krščanskih Slovanih se je ponovila, e da bi Evropa trenila z očmi. Prodajajočim armadam je zavrel zolč, ko so videli uničene vasi in poklano prebivalstvo in ako bi se na to kaj Turkom zgodilo: Kdo bi se mogel premagovati? Petsto let je moril Turek nedolžna jagneta in če je prišel dan osvete — kdo naj bi ne razumel? Toda slovanske armade so tudi odsedaj naprej vršile na svojih smrtnih sovražnikih le človeška dela usmiljenja. Niso puščali turških ranjencev poginjati na bojiščih — lazareti so bili prenapolnjeni s Turki. Turki so uporabljali dum-dum patrone — Evropa je molčala; tudi iz Skadra je padalo to peklensko sredstvo, Evropa ni protestirala.

V momentu pa, ko hoče Črna gora napraviti prelivanju krvi konec, ki je začela energično obstreljevati Skader, v tem trenutku je zavilil Rim, Dunaj in Berlin: «To je proti humaniteti.» Res: en velik plus je vstvarila balkanska vojna: vzbudila je človekoljubnost Lahov in Nemcev — žalibog, da samo za Albanske roparje in tatove.

Obstreljevanje Skadra je proti človekoljubnosti — dajmo, pogledimo v zgodovino in videli bomo, da so kulturni Nemci še vse drugačna grozodejstva uganjali na mirnem prebivalstvu mesta Strassburg. In kje je bila tu psihološka opravičila, katera opravičila obstoja na Balkanu. Proti kulturnemu, finemu Francozu se je obnašal Nemec tako, kakor se ne obnaša 500 let zatirani rob proti svojemu mučitelju.

Poslušajmo, kaj govori pruski generalni poročnik Werder:

Že v noči s 14. do 15. avgusta, torej 3 dni potem, ko smo mesto od vseh strani obkolili, je dobila badenska baterija povelje tudi mesto Strassburg samo vzmirjati, nakar je bilo od pol 12. do 12. ponoči vrženih v mesto 36 granat. Strelji so zadrževali v postelji ležeči ženi ste bili odtrgani obe nogi, en ubog zakonski par je bil teško ranjen, meščani so bili v mestnih ulicah zadeti od granatnih drobcev. V noči na 18. avgusta so bruhale 3 badenske baterije ogenj na mesto; 12 hiš je pogorelo, prebivalci so rešili le golo življenje. V eni izmed ulic je granata udarila v spalnico deklškega penzionata, kjer je bilo 6 otrok takoj ubitih, 5 pa težko ranjenih. Vse je bežalo v kleti. 23. avgusta ob 8. uri zvečer je streljalo 42 topov na nesrečno mesto Strassburg. V marsikaterih ulicah je bila vsaka hiša zadeta, 7 granat je padlo v nabasano polno meščansko bolnišnico, v drugih lazareti je bilo več bolnikov od granatnih drobcev zadetih. 24. avgusta je bilo bombardiranje strašno. 8 badenskih poljskih baterij 32 težkih topov, 6 poljskih topov, baterije od Königshofena, 74 težkih in 54 poljskih topov je obdelovalo mesto Strassburg. Na vseh koncih in krajih je nastal ogenj; od plamena so bile ulice ponoči kot od solca razsvetlene. V dominikansko cerkev je bila zanešana knjižnica z neprecenljivo dragocenimi rokopisi, v cerkev je udarila granata in knjižnica je zgorela. 4400 streliv je tisto noč zadelo v mesto. Ženske in otroci, vse je begalo po ulicah; srce se je trgalo ob strašnem kriku otrok, ob vzdihovanju žen.

Tudi osebna prošnja Strassburgskega škofa dr. Raessa na velikega kneza badenskega, naj bi bilo mestu prizanešeno, ni pomagala. To samo noč je streljalo 137 topov na mesto. Ob polnoči je dosegel ogenj svoj višek, hiše v mestu so se stresle, na desetih krajih je gorelo; z največjo

težavo so rešili iz meščanske bolnice 600 bolnikov in 500 ranjencev. Stiska prebivalstva je bila nepopisna. V eni hiši je prebila granata tri nadstropja in požela v kleti se nahajajočo rodbino, v drugi hiši je odtrgala granata otroku v materinem naročju glavo, materi roko. Veliko število otrok je bilo ubitih v posteljah, ena rodbina ki se je zatekla v čoln na reko, je bila potopljena.

Posledica bombardiranja je bila 297 razstreljenih in požganih hiš, veliko število ubitih meščanov, mnogo sto ranjenih in 6000 jih je bilo brez strehe.

Tako slika obleganje Strassburga častnik, častnik pruske države, ki danes pomaga Avstriji in Italiji, tistim Italijanom, ki imajo na vesti brez števila ostudnih grozodejstev v Tripolitaniji — kričati o humaniteti in o človekoljubnosti, proti kateremu so se pregrešili Črnogorci, ki streljajo na mesto svojih 500 letnih mučiteljev.

NEKAJ MOMENTOV IZ ZGODOVINE SKADRA.

Začetki srednjeveške srbske države so se razvili okoli Skadra. Okoli l. 1000. je imel baš na zapadni obali Skaderskega jezera svojo prestolico srbski kralj Vladimir, ki ga srbska pravoslavna cerkev časti kot svetnika. To je tisti Vladimir, ki ga legenda družji z bolgarsko princezino Kosaro, hčerko carja Samuela. Kot zet Samuelov je vladal od Črne gore (Zete) čez Albanijo proti Draču. Umrl je nasilne smrti 1015 ter je pokopan v samostanu Elbasanu sredi severne Albanije, ki si ga je bil sam ustanovil. Pod Dušanom Silnim je bila Albanija srbska last. Med tem so Turki zavzeli Balkan int ud Albanijo. Eno poslednjih mest, ki so se Turkom upirali je bil Skader, ki je naposled tudi podlegel ter dobil 1479 l. turškega vezirja. Slovani so se umikali na sever od Skadra predvsem v Črno goro. Pa še v 18. stoletju se je mnogo kristjanov iz Skadra selilo v Benetke, Raveno itd. Čim bolj so šli Slovani na zapad in sever, tembolj so rinili Arbanasi s svojih gor za njimi v doline in tako je postal Skader za turške vlade po jeziku arbanaski (sličen proces, kakor v nekaterih predelih Kosovega in Macedonije). Zato ni čudno, da smatrajo Črnogorci Skader še danes za svojo last. Izpod domačega krova jih je izpodrinil tujec, proti kateremu grme danes srbsko-črnogorski topovi. Črnogorci se borijo za svoje.

Najstarejši historični dokument, v katerem se omenja Skader je kronika popa Dukljanina. Po tej kroniki, ki jo vsi historiki smatrajo za pravo in resnično, ni bil samo Skader, temveč tudi zemlja južno od Skadra v rokah srbskega kralja Vladimira. Carju Samuilu se je poklonil in podvrgel kralj Vladimir na brdu Oblik, blizu Skadra. Car Samoil se je nato pomiril s kraljem Vladimirjem ter mu vrnil zemljo in kraljevino očetov in vso zemljo Dračko.

Ta dokument popa Dukljanina v celnem obsegu potrjuje bizantinski kronist Jurij Kedrim ki je živel na konci 11. stoletja.

Ko je Vojislav (veliki župan srbski) priboril neodvisnost svoji državi, jo je hotel tudi v verskem oziru osvoboditi od tujega vpliva in zato je nameraval v Zeti ustanoviti nadškofijo. Papež je njegovo željo rad izpolnil, ker je upal da se bodo na ta način vsi gorski Srbi odvrnili od ohridske nadškofije. Ustanovila se je škofija s sedežem v Baru. K tej je pripadalo ozemlje: Pilotsko, Drivastsko in Svačko. (Drivost je na severni strani Skadra, kjer je stan generalne-

ga štaba črnogorske vojske. Nadškofija je bila potrjena za časa Vojislavovega sina Mihajla z znamenito bulo papeža Aleksandra II. l. 1067.

Da je bil Skader sedež srbske države naj dokaže sledeča okolnost: En del križarske vojske l. 1096 je odptoval preko južnih srbskih pokrajin. Pov. vojske papeškega legata in konteja Rajmonda. Di San Egidio piše v popisovanju svojega potovanja: «Najprej smo prišli v Skader, kjer je stoloval kralj slovanski. Konte Rajmond se je z njim pobratil in mu dal bogatih darov, da je mogel mirno s svojo vojsko dalje potovati». Kralj se je imenoval Bodin.

Jurij VI. Stratimirovič Balša (1385 do 1403) je koval svoj denar v Skadru.

Skader je bil srbski do leta 1478, v katerem letu so mesto Turki zavzeli.

Prebivalstvo Skadra je bilo izključno srbsko in se je delilo na dve veroizpovedanji: na pravoslavno in katoliško. Od polovice XV. stoletja so imeli Srbi v Skadru svojo tiskarno, dokler je niso Turki uničili. Srbi so že v XV. stoletju imeli to, česar še danes nimajo pod Turki.

Današnje prebivalstvo je: katoliški Malisori, ki pa hočejo biti z Črno goro združeni, pravoslavni Srbi ter mohamedanci. Okolica Skadra je pa srbska, kar značijo imena: Vraka, Moričani, Oblik, Drišt, Barič, Brdica. (Po «Obzoru».)

Dnevni pregled.

Naše konfiskacije. Po blamaži, ki jo je doživelo naše državno pravdnistvo pred dvema meseci, da je namreč konfisciralo v »Dnevu« članek »Bodimo dosledni«, ki je izšel neizpremenjeno z istimi besedami v »Slogi« — smo imeli nekaj časa mir. Drž. pravdnik se je namreč že tako navadil »Dan« konfiscirati, da ni bil zdrav, ako ga ni pobelil vsaj parkrat na teden. In naše slav. sodišče ga je v tem podpiralo s tem, da nam ni priznalo iste pravice, kakor jo je sodišče v Brūxu priznalo ondotnemu nemškemu listu. Toda nekaj so gospodje menda vkljub temu spoznali — in tako je bil mir do Velike noči. Tu pa so se naenkrat spomnili na britko trpljenje, katerega spomin v teh dneh obhajamo — in so se spravili na »Dan« kakor pismarji in farizeji nad Učeniške resnice. — Vsi časopisi so pisali te dni o vstajenju in preropenju — in takih besedi nikjer za Veliko noč ne konfiscirajo — samo v Ljubljani, kjer teh besed ne smejo slišati.

Vsak človek dobi kaj za piruhe — tudi »Dan« je dobil od svojih prijateljev za piruhe rdečih potez. Žal, da smo morali mi svojim naročnikom zato deliti bele piruhe. Imeli smo najboljšo voljo za praznike ustreči svojim čitateljem.

Hudo je, če se človek preveč naje piruhov, ker potem sam ne ve, kaj bi počel: eni pojejo, drugi pijejo — tretji konfiscirajo. Kaj je lažje, kakor zazdehati in potegniti preko papirja z rdečim svinčnikom — potem pa se citira kak paragraf iz tisk. zakona. Čudno pa je vendar to, n. pr. v ponedeljek je bil list ob 10. uri dop. še cel po trafikah in v hišah — in v Ljubljani ni bilo zaradi tega nobene vstaje. Mnogi so šli šele potem brat uvodnik, ko so videli, da je konfisciran in so se čudili, zakaj da je konfisciran. Mi smo se tudi čudili in pravimo: Hudo je, če se kdo preveč piruhov naje, ker potem

sam ne ve, kaj bi počel. Evengeliji pravi, da je angel božji v belem križu odvalil kamen od groba — tako naj razumajo tudi naši čitatelji ponedeljsko konfiskacijo.

Kaj so bili udeleženci »Albanskega kongresa v Trstu«? Poslanec Kiofač piše v praški »Union«, da je albanski kongres komedija, ki so jo igrali različni individui, katerim je bila vožnja v Trst plačana. Dva od njih sta bila poštena nastavljenca v Srbiji. Ker pa nista vročila njima zaupanega denarja, sta bila obsojena v ječo in po prestani kazni sta našla pribežališče v Avstriji. Trije drugi so bili v Srbiji trgovci z žganjem vsled raznih tatvin pa sedeli na belgradski citadeli. — Res: ti ljudje so s popolno pravico reprezentirali albansko kulturo!

Denunciacije. Pod tem naslovom je priobčilo »Soča« krepek odgovor na dr. Rostoharjeva izvajanja v praški »Union«. Z nazori dr. Rostoharja o jugoslovanstvu smo se že v »Dnevu« pečali in smo povedali svoje mnenje. Med tem pa je prinesla »Union« dva članka o novoilirskem gibanju na Slovenskem. Prav je, da se piše o nas v takem listu, kakor je »Union« — toda taki članki bi morali biti predvsem informativni in nepristranski. — Dr. Rostohar pa je novo gibanje na Slovenskem napačno razumel, ali pa je nalašč napačno zavil. Ako se je to zgodilo, potem ima »Soča« popolnoma prav, če mu očita sledeče: Pa praškemu »učenjaku« še ni zadostovala ta blamaža v sloven. javnosti. Segel je k orožju, ki je najgusnejše, k denunciaciji. Očital je Vošnjaku, Ilesčurju in — Ušeničniku, da so oni ustvarili ilirsko gibanje, ki ima bojda naravnost izdajalske smotre. Avstrija bi razpadla, ako se bi slovensčina vedno bolj približevala hrvatskemu jeziku, ako bi Slovenci začeli pisati hrvatske knjige. S prstom kaže na te tri može in na novoilirstvo, ki so ga poklicali v življenje »tuji vplivi«. Ti izvenavstrijski »tuji vplivi« so krivi, da se širi po slovenskih deželah kuga ilirstva, ki je po mnenju g. Rostoharja avstrijski državi v pogubo. Avstrija naj pazi, da ji ne nastane škoda iz tega, kar snujejo novoilirci. Tako kliče g. Rostohar naravnost državnega pravdnika na pomoč proti vsiljivim novoilircem, tem grdim slovenskim renegatom, kakor jih imenuje praški učenjak. Trditi smemo, da so v slovenskem časopisju neredko besneli najhujši žurnalistični boji, pa vendar se še ni spozabil kak kulturni delavec tako daleč, da bi se v boju proti svojim nasprotnikom posluževal denunciacije, ki je izvita povsem iz trte in ima samo ta namen, da bi se avtor članka prikupil na Dunaju.

Dva poziva sta izšla te dni v Rusiji. Eden iz teh nosi naslov: **poljedelska pomoč Slovanom!** Iz poziva povzamemo sledeče: Vojna na Balkanu še ni končana in se lahko še zavleče. Može, ki stoje danes kot vojaki v boju, so po večini poljedelci. V Srbiji in Bolgariji so ostale doma samo žene. Prihaja pomlad in treba bo začeti delo na polju. Ako se delo zakasni, imelo bo to hude posledice za prebivalstvo, kajti kdor ne seje — ta ne žanje. Obe deželi sta poljedelski in velika večina živi od poljskih pridelkov. Nastala bi torej beda. Zato je treba pomagati južnim bratom s tem, da jim pošljemo delavcev na polje. Ko se je vojna začela, se je prigrabilo mnogo ljudi, ki bi hoteli na bojišče. Toda na bojišču so balkanski junaki sami obračunali s sovražnikom. Treba pa je delavcev doma. Zato —

Nova Albanija.

Čarovna in resnična slička. Iz »Srbske Zastave« prevlel F. R-d-k. (Konec.)

— Vi se samo šalite! To je nekaj drugega, to so kolonije na ozemlju dotičnih držav, a to je na Balkanu. A Balkan se mora dati balkanskim narodom!

— Ali se je Evropa tudi vedno držala tega načela? Kako je bilo na berlinskem kongresu? Evropa! Evropa. Govori se o načelu! In drugo, kaj ona mesta, katere ste Vi spomnili, da morajo pripasti Albaniji, niso na zemljišču bivšega srbskega carstva? Kosovo polje, Metohija, Peč, Prizren, Skader, Skoplje, Bitolje? Kaj niso bila to središča srbske kulturne države?

— He, danes se ne vpraša kaj je bilo! Albanci so to dobili v boju, na sablji, od Srbov in to je zdaj njihovo.

— No vidite, tudi Srbi so to od njih dobili, v boju, na sablji, zopet nazaj.

— To je ravno ono! Mi ne dovolimo danes nikakega odvzemanja, mi smo pravični napram vsakomur.

— In zakaj je tedaj vzela Italija Tripolis, ko zastopa tudi ona to načelo?

Jaz sem se že začel tresti od jeze. Ta človek preseka vse logične meje razlogov.

— A, to je nekaj drugega! To je predvsem naša zaveznica in drugič je Tripolis v — Afriki.

— E, imate popolnoma prav! rekel sem mu ironično. Kajpada, zato morate biti pravični napram Albancem.

— Naravno. Samo kako Vi to mislite? Kako bi moglo biti drugače? — Ali veste, da so tudi v današnjih srbskih mejah Albanci? Ali jih mar hočete zapustiti, medtem ko bodo uživali njihovi bratje v Novi Albaniji svojo svobodo, še nadalje pod zversko upravo Srbije?

Baron nastavi ušesa, pa reče hitro: »Kaj govorite! Mi nismo o tem do danes še ničesar vedeli! Vidite, kako so zviti in potuhneni ti Srbi! Oni to taje in mučijo te nesrečne ljudi! Kje so tedaj Albanci v Srbiji?

Natačne ščipalnik in izvleče beležnico in svinčnik, da zabeleži »važno novico«.

— No celo v samem Belgradu! Tam je celo gostilna »kod Albanec«. Predlagam tedaj, da se tudi ta del Belgrada razdvoji, in poleg tega naj se potegne od Belgrada do Albanije širok pas od srbskega teritorija in da se prida Albaniji. Na ta način ostane vsaj belgrajska gostilna v teritorialni zvezi z novo Albanijo.

— Šalo na stran. Ali so res Albanci v Srbiji?

— Ne trdite se, ni jih — dodal sem hitro, ker sem uvidel, da ni vredno šaliti se z njim, ki težko razumeva mojo ironijo, sicer bi imel preveč posla s tem človekom.

— Pač pa je treba, ker smo se že tolikrat ponižali za veliko Albanijo, da se tudi pobrigamo za nje. Za mir in red nam ne bo treba skrbeti. Ti kulturni ljudje bodo že sami vse to uredili, čim dobe svojo vlado. Za državne dohodke istotako ni treba skrbeti, vsi bodo tekmovali med seboj, kdo bo prej plačal svoje davke v državne blagajne. Pač pa je potrebno, da se dvigne prosveta, takoj odpreti vseučilišče v Ljumi, in vsi Albanci, kateri so dosedaj delovali na drugih evropskih univerzah, bodo zapustili dosedanje svoje katedre in pridejo brez dvoma v svojo domovino, katerej bodo stavili na razpolago svoje umne moči. Isto bo storila tudi vsa ostala inteligenca, katero je turški režim — v razvoju njihovega delovanja — ovrnil. Ni izključeno, da to store vsi pravniki, zdravniki, profesorji, inženirji, slikarji, umetniki itd. ki so pripadniki albanskega naroda. Ali more biti sploh drugače?

Nem in odreden od začudenja gledal je na me gospod baron in jaz sem se naslajal nad njegovo zadrego. V tem je dospela ladja v pristanišče, — Šalo na stran. Ali so res Albanci v Srbiji?

— Nem in odreden od začudenja gledal je na me gospod baron in jaz sem se naslajal nad njegovo zadrego. V tem je dospela ladja v pristanišče,

Ozrem se krog sebe. Most je bil že položen in mi smo bili v Voloni. In kakor navadno nastane na ladji splošen dirindaj, takoj na to pa so se albanski »notabli in gentlemani« odstranili — kakor bi se dogovorili — eden za drugim v stražnji del ladje. Glej, pomislim si, odkod pri njih ta vljudnost, da puščajo ostale naprej! Prerijem se iz salona na prosto ter hočem proti izhodu. V tem hipu začul sem iz dolnjih prostorov parnika strašen hrup, krik in psovke v vseh mogočih jezikih, med katere se je mešalo pokanje in lomljenje, kakor da se vrši tam doli kaka borba.

Potniki so obstali.

— Kaj je, kaj je? —

Iz notranjosti prisopihajo poveljniki parnika, bled, brez čepice, z raztrgano uniformo in začne kričati:

— Momci na krovu! Ne pustite nikogar ven! Razbojnik!... Trideset tisoč!... Cela blagajna!...

— Kaj je, kaj se je zgodilo?

— Vdri in izpraznili so blagajno.

Ne pustite ven!

— Kdo, kdo, za Boga?

— Albanci!

»Momci« so pritekli iz krova ali v tem trenutku so pridrevili tudi »notabli« iz ladje s svojim spremstvom in začel se je boj na mostu, med kričanjem, psovkami in oglušujočim vpljetjem, padali so udarci sem in tja; tudi par streliv iz pušk je padlo. Nato pa

so pršli a vrsto albanski jatagani. Stal sem vzhicen in odrevenel, zdelo se mi je, kakor da bi sanjal, tako se je vse iznenadoma in brzo odigravalo.

Ozrem se na barona, zaščitnika Albancev, in opazim kako se eden izmed njegovih novih prijteljev kar na hitro posavlja od njega.

Za spomin je zgrabil ta Albanec zlato uro in verižico in ko se je hotel, gospod baron, braniti, sune ga njegov gost z ostrim koničastim črevljem v doljni del trebuha, da se je takoj zvrnil po tleh.

V tem se razmota cela strašna gruča ljudi, iz katere so molele roke, noge, jatagani, fesi in zmagonosni Albanci prerinili so se na suho, pobivši dva morarja, ki sta jih hotela zastaviti, do smrti na tla.

Skočim k baronu. Od bolečin se je revež zvijal na podlagi, in od jeze ni mogel spregovoriti niti besede.

Razpnem mu hlače in ga položim na klop, in ko sem se prepričal, da ni drugače ranjen, nastopilo je v meni neko zloradostno razpoloženje. Nisem mogel zadržati smeha in povedati mu:

— Ti Albanci so v resnici čudni ljudje. Ohrabrite se! Živela kulturna Albanija!

Novo došla v kavarni „Central“

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

damska tamburaška kapela „Gravičar“

Kavarna je celo noč odprta.

koncertuje od danes naprej vsaki dan

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v restavracijo „Tivoli“; tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

je vedno brezplačno na razpolago za veseličarje, shode, predavanja itd. po jako nizki ceni vedno na razpolago.

pravi poziv, naj bi šli ruski in slovenski kmetje sedaj delat na polje. Stroške za delo bi dobili povrnjene. V Rusiji bodo menda organizirali cele družbe, ki pojdejo na Balkan orat — dokler morajo Balkanci stati pod orožjem. To velja pa tudi za druge Slovence. Kakor se sliši, pojde tudi mnogo čeških delavcev na Balkan — posebno iz Morave. Tudi pri nas se bo gotovo kdo odzval temu povabilu in pojde tja na delo. Saj bo pri tem imel najlepšo priliko spoznati srbske in bolgarske deželo, kmečko ljudstvo, ob enem pa stori bratsko človekoljubno delo. Drugi poziv, ki je prišel iz Rusije, se obrača na avstro-ogrsko Slovence. Poziv govori najprej o vojni in o balkanskih zmagah. Na to preide k važnim sedanjim političnim vprašanjem in opozarja na sovražnike slovanstva in njih namene. Med drugim pravi: »Drač, Skader, Debar, Rodesto, Silistria, Solun, Bospor vse to so vaše slovanske pozicije, stojte krepko za nje, zakaj na teh pozicijah se sedaj odločuje tudi usoda vaših dragih, od vas s takimi mukami branjenih pozicij v Pragi, Krakovu, Ljubljani, Trstu, Zagrebu in Novem Sadu. Če bo za slovansko stvar in slovansko kulturo izgubljen Drač in Skader, Solun in Bospor, potem postanejo tudi vaša Praga in Ljubljana, vaš Zagreb in Krakov žrtve vse požirajočega »pangermanizma od Hamburga do Berolina«. Bratje, zapadni Slovani, pozabite vsaj začasno na svoje spore, kakor so nanje pozabili balkanski Slovani, zedinite se duhovno — z namenom pomagati hrabrim balkanskim bratom, obenem pa braniti svoje lastne rodne krvne interese... »Vojne ne bo« — pravi poziv — glavno je, da se zavedamo važnosti velikih trenutkov in da branimo svojo skupno last z geslom: roke proč!

Amerikanski Poljaki hočejo podpirati Avstrijo v slučaju vojne z Rusijo. Clevelandski Poljaki so imeli veliko zborovanje v Poljski narodni dvorani, pri katerem se je sklenilo prirediti skupno zvezo poljskih društev, katera zveza bo nabirala denar, ki se pošlje avstrijskim Poljakom, oziroma avstrijski vladi, če bo prišlo do vojne z Rusijo. Avstrijski Poljaki pravijo, da so bolj svobodni pod Avstrijo kot pod Rusijo. Mi pa pravimo, da so eni na dežji, drugi so pa pod kapom. Poljaki hočejo podpirati one, ki so jih bičali že skoro 500 let!

Ameriški Slovenec Grdina dobi srbsko odlikovanje. John Grdina, je dobil od Srbskega Sokola za njegove zasluge za društvo krasen, solidno zlat prstan, katerega je bil »očca« jako vesel. Angleški listi v Clevelandu so uporabili to priliko, da so prinesli sliko Johna Grdine ter kratak življenjepis tega starega Clevelandčana, ki je še vedno trd in živahen v družabnem življenju. b

Hrvaški ponarejevalci denarja v Ameriki. Te dni so prišli v Ameriki več Hrvatov, ki so ponarejali denar. Med njimi je tudi en Slovenec. O tem se poroča. Zvezni uradniki so aretirali več Hrvatov, ki so se pečali z izdelovanjem ponarejenega denarja. To je že četrti slučaj v Clevelandu, da so bili Hrvati prijeti, in med njimi tudi en Slovenec. Vsa stvar je prišla na dan, ker je neki Avg. Gril, najbrž Slovenec, bil prijet in izdal zvezinim oblastem skrivnost — da so v Clevelandu ponarejalci denarja. Gril je peljal uradnike v salon Nikola Benjamina, kjer so uradniki dobili več strojev za izdelovanje denarja. Zanjeno z krčmarjem Benjaminom je bil prijet tudi neki Pavič, ki je stanoval pri Benjaminu. Ko je Benjamin zvedel, da so zvezni uradniki za njim, je hotel pobegniti, pa so ga prišli zvezni uradniki. Avgust Gril je povedal sledeče: Pavič me je dobil v tovarni, kjer sva skupaj delala in me je peljal v salon krčmarja Benjamina, kjer mi je pokazal šest

strojev za izdelovanje srebrnega in zlatega denarja. Nasvetovali so Grilu, naj vložijo v podjetje 300 dolarjev in se mu bo jako dobro izplačalo. Izdelali so denarja za morebiti 2000 dolarjev vrednosti. Ker pa so uradniki Zjedinenih držav neprestano na delu, da iščejo ponarejalce denarja, so tudi te izsledili. Vsi prijeti so bili postavljeni pod varščino, katere pa niso mogli postaviti, radi česar so jih zaprli v ječo.

Obsojen morilec. Porotno sodišče v Vidmu na Laškem je te dni obsodilo nekega Josipa Pascola, ki je pred enim letom zavrtno vstrelil nekega Antona Pascola, moža svoje ljubice, na 30 let težke ječe in Pascolovo ljubico na 23 let težke ječe, kakor se je dognalo, se je ta udeležila umora.

Škof Domentijan umrl. Te dni je umrl v Nišu na Srbskem tamošnji škof Domentijan v 44. letu svoje starosti. Domentijan je umrl za vročinsko boleznijo.

Samomor konzula. Dne 21. t. m. se je vstrelil v Madridu tamošnji mehiški konzul Rafael Alcade Gamboa. Konzul je izvršil samomor v navalu blaznosti.

Velika železniška nesreča. Te dni je trčil ekspresni vlak, ki je vozil iz Bruslja v Gent v skupino delavcev, ki so šli po železniškem tiru. Vlak jih je zadel od zadaj in je štiri izmed njih usmrtil veliko pa smrtno nevarno ranil.

Nenadoma zblaznel. Preteklo soboto je med vožnjo od Werfna do Selnograda nenadoma zblaznel na vlaku 32letni gledališki igralec Viljem Hahna, ki se je izdal za provizoričnega albanskega kralja. Hahna so odpeljali v bolnico.

Velikanska tatvina. Doslej neznan tatovi so vlomili te dni v stanovanje vdove Jäger v Detti pri Temešvarju in so pokradli denar, kinč, drage kamne in več hranilnih knjižic v skupni vrednosti 500.000 kron. Tatovi so takoj šli v hranilnico, kjer se jim je izplačal denar, ki je bil naložen na knjižice. To se je zgodilo seveda prej nego so prišli tatvini na sled. Gospa Jäger se je isti čas, ko so tatovi vlomili pri nji, mudila v rivierji.

Samomorilen poskus gledališkega režiserja. Pretekli petek se je vrge v Opavi iz drugega nadstropja nekega hotela režiser tamošnjega gledališča Ružička. Pri padcu pa se je vjel na neko železno ograjo, kjer je obvisel. Ružička se je pri tem težko poškodoval in so ga morali odpeljati v njegovo stanovanje.

Ljubljana.

— Včeraj se je po Ljubljani raznesla novica, da je Skader padel. Vest je bila, kakor že parkrat, prenačljena. — Zvečer je bil v gledališču nabit telegram o Džavid paši in tudi sicer je bilo mnogo zanimanja za najnovejšo vesti z bojišča.

— **Borštnikov jubilej v slovenskem gledališču.** Ko je včeraj nastopil g. Borštnik v vlogi Kantorja na oder, je zadonelo po celem gledališču navdušeno ploskanje. Aplavz je bil pravi izraz navdušenja in ljubezni do našega domačega umetnika ki si je ustvaril svojo slavo na hrvaškem oderu. Po prvem dejanju je stopil na oder g. Oton Zupančič in je izročil g. Borštniku lovorov venec s slovensko trobojnik s približno temi kratkimi pa pristranskimi besedami. Dovolite g. Borštnik sprejeti ta skromni dar k svojemu jubileju. Ko bi bili sin velikega naroda, bi najbrž že drugače slavili svoj jubilej — naš domače gledališče pa ne more nuditi blestečih jubilejev. Zato pa nudi dokaze navdušenja in hvaležnosti. Po teh besedah je sledilo navdušeno ploskanje kot pritrdjevanje celega gledališča. Besede g. Zupančiča so bile odkrite in resnične.

Gledališče je bilo razven par lož nabit polno, za vsakim dejanjem je sledilo navdušeno ploskanje. O umetnosti našega jubilarja ne moremo tu pisati; pisalo se je o tem drugod — in se bo še pisalo. Ulogo Kantorja je igral s priprosto svojo naravno tehniko, s krepkimi izrazitimi potezami, zamišljeno, razumljivo, da je stal pred nami v vsej svoji zagonetni osebnosti »Kralj na Betajnovi«. To je pripomoglo tudi igri do popolnega uspeha. Pohvaliti pa moramo tudi druge igralce od župnika Verovška — pa do malega Francelja, G. Skrbinek je bil vga-bund Maks in je posebno na koncu I. dejanja razvil svojo premišljeno igro. G. Peček je imel majhno ulogo — pa se je izkazal. Gospa Sterlova je bila izborna Francka, ga. Kreiso-va pa je podala Nino s pravo svojo umetnostjo. Enako pohvalno bi morali pisati o g. Bukšku in Bukškovi, o Danilu in Danilovi — s kratka: videli smo »Kralja na Betajnovi«, kakor ga morebiti dolgo zopet ne bomo videli. Bil je slaven večer naše drame. Prisoten je bil v loži tudi pisatelj Ivan Cankar.

— **Polanjsko importiran?** Včeraj popoldne se je peljal odgonski voz na kolodvor in zapeljal prav do tira. Ob tej priliki se je zbrala na kolodvoru velika množica ljudi. Splošno se je govorilo, da so pripeljali Polanjskoto in da so ga prepeljali v varno zavetje ljub. sodišča.

— **Letošnji velikončni prazniki** so bili kljub svojemu zgodnjemu času prav lepi. V soboto in v nedeljo je bilo krasno vreme in so se vse velikončne procesije vršile vprčo množestvenih gledalcev in gledalk, pri čemer so se posebno gledalke same hotele pokazati v novi pomladni modi. V ponedeljek smo imeli aprilsko izpremenljivo vreme, ki se je deseterkrat izpremenilo: zdaj dež, zdaj solnce. Včeraj je bil lep solnčen pomladanski dan, ki je izvalil iz mesta obilo meščanov na vse strani.

— **Kdor ne hiti, bo zamudil** dne 1. aprila t. l. vršče se zbiranje turških srečk, pri katerem zamore v srečnem slučaju že z enim samim vplačilom 4 kron 75 vinarjev zadeti glavni dobiček 400.000 frankov. Opozorjamo na gnanjski oglas glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes in jutri še izborni spored. Posebno ugaja diplomatska intrigantska igra »Diplomat«, senzacijsko delo svetovne trdnice Nordisk film. Žurnal Pathe je veleznanimiv. V petek velika senzacija Ljudje med ljudmi v 4 do-bah, vsaka doba v 3 delih.

Velika defraudacija v Laškem trgu.

Spar- und Vorschuss-Verein.

V Laškem trgu so imeli Nemci in nemškutarji svojo hranilnico in posojilnico, ki je nosila ponosno nemško ime: Spar- und Vorschuss-Verein — Markt-Tüffer. Ta zavod je bil denarno zelo močan in je bil ena največjih opor odnošnega nemštva. Zavod tudi ni gledal na denar, kadar je šlo za nemške stvari — ampak je bil s podporami naravnost radodaren, saj so mu stali na čelu sami odlični Nemci in nemškutarji, ki so bili stebel laškotrškega nemštva. Ta zavod je na veliki petek zadela katastrofa, ki pomeni za zavod smrtni udarec.

Blagajnik Drolc

je bil posestnik v Laškem trgu, po svojem prepričanju hud nemščur. Bil je 35 let blagajnik hran. in pos. društva. Celih 35 let je znal blagajnik Drolc z denarjem tako manipulirati, da mu niso prišli na sled. Drolc je

živel zelo dobro, pokazal se je rad na vseh nemškutarskih prireditvah — rad se je pokazal kot člena nemških narodnih društev in je zato užival popolno zaupanje odbornikov in kot blagajnik takega uglednega zavoda je užival tudi med tržani primerno spoštovanje, saj so bili po večini več ali manj vsi tržani v zvezi z zavodom. Kakšne so bile njegove manipulacije, o tem ne morem — še obširno poročati. Izkazalo se je da je tekem teh

35 let izgnilo 400.000 kron.

Čudno je na vsak način, kako je mogel Drolc toliko časa zavod goljufati, da mu revizorji niso prišli na sled. Saj bi morali vendar v zadnjih letih spoznati, da v zavodu ni vse v redu. Toda to vse bo prišlo s časom na dan. Tu podamo le kratak opis zadnje revizije, ki je imela odkriti veliko defraudacijo.

Revizija na veliki petek.

Na veliki petek se je pojavil nenkrat v Laškem trgu revident in je hotel Spar- und Vorschuss-Verein revidirati. Drolc je menda slutil, da je napočil dan plačila. Revizor je natanko pregledoval knjige in je našel na nekatere netočnosti, ki so se mu zdele malenkostne. Vendar so ga vodile na pravi sled. To je Drolc zapazil in je prosil revizorja, naj s pregledovanjem preneha, ker je ura že 12. Revizor je Drolcu ugodil in je odšel s pripombo, da se zopet vrne.

Drolc je pobegnil.

Ko je šel revizor v gostilno na kosilo, je Drolc odšel domov, od tam pa je šel k svojemu znanu v lekarno in si je preskrbel 50 kosov brombilinov. Nato je odšel na kolodvor, kjer je povedal, da ima nujno pot v Celje. Drolc pa se ni ustavil v Celju, ampak se je peljal v Maribor. V Mariboru je izstopil in je odšel v hotel »Meran«, kjer si je najel sobo.

Drolc se je v hotelu »Meran« zastrupil.

Revizor je med tem prišel od obeda zopet v pisarno, toda Drolca ni bilo več nazaj. To se mu je zdelo sumljivo: Pregledoval je natančneje knjige zadnjih let in je prišel na sled velikanskim goljufijam, ki znašajo okroglo 400.000 kron.

Revident je to takoj naznanil predsedstvu. V trgu je nastala prava zmešnjava — grozna novica je šla od ust do ust. Začeli so iskati Drolca. Ko so zvedeli, da se je odpeljal, so brzojavili za njim. Sled je vodila v Maribor. Šele zvečer so zvedeli, da se je Drolc zastrupil.

Defraudacija 400.000 kron pomeni za zavod smrtni udarec pa tudi nemškutarstvo je v tem hudo prizadeto.

Pet nemških družin je uničenih.

Pet najuglednejših nemških družin v Laškem trgu je vsled goljufije uničenih to so: Bohuslav Falta, restavrat, — dr. Mravljak, notar, — Georg Benedek, dimnikarski mojster, — Adolf Weber, župan in posestnik, — I. Valentinič, šolski ravnatelj. Vsi ti so pač s težkim srcem sprejeli usodopolno vest, ki jim je mahoma uničila lepe velikončne praznike in celo bodočnost. — Razumljivo je, da se je v praznikih po celi okolici mnogo o tem govorilo. Posamezne podrobnosti prinesemo jutri.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Usoda Skadra in Djakova zapečaten v škodo Jugoslovanov!

London, 25. marca. Kakor Reuter poroča, so se velesile glede severnih in severovzhodnih meja Albanije od Djakova do Ohridskega jezera definitivno sporazumele. Med kralji, ki pripadajo bodoči Albaniji se nahajata tudi Skader in Djakovo. Izide oficijelno tozadevno poročilo in morda se že jutri poda Zaveznikom skupno obvestilo vseh velesil o tem sklepu. Dve najtežji točki celega balkanskega vprašanja sta s tem sklepom velesil urejeni tako, da ne pustita Zaveznikom nikakega dvoma več. Ker se je Evropa zedinila in definitivno razrešila vprašanje Skadra, niso vojaške operacije istotam nič več potrebne, ker izid taistih ne spremeni sklepa velesil nikdar več. — Poslaniška konferenca se bo pečala sedaj o južnih mejah Albanije, v kateri točki imata Avstrija in Italija posebne predloge. Kakor bo najbrž konferenca še dolga, vendar ne bo težava — ker težava je obstojala le na severu in severovzhodu. (Ta sklep poslaniške konference je posledica tega, ker Skader ni padel — in Skader bi bil že zdavnaj padel, da niso Črnogorci odklonili v početku srbske pomoči!)

IZJAVA ANGLEŠKEGA DRŽAVNEGA TAJNIKA EDVARDA GREYA

London, 25. marca. Državni sekretar Ed. Grey je v zbornici naznanil, da sedaj ni več nobenega povoda za vznemirjenje, ker velesile so se o najtežavnejših točkah zedinile. Ed. Grey je dejal nadalje, da morajo vsled sklepa velesil prenehati vsake operacije v Albaniji, imenoma v Skadrom, v slučaju, da se to ne zgodi, tedaj ne bo proti onemu, ki se bo opiral sklepu velesil, zavzela akcije ne samo ena velesila, temveč velesile bodo nastopile proti dotičnemu enotno. Ed. Grey svetuje Turkom in balkanskim Zaveznikom kar najodločneje, da sprejmejo predloge velesil in sklenejo mir.

KRIČAČI V SLUČAJU »SKODRA« POSTAVLJENI NA LAŽ.

Cetinje, 25. marca. Iz uradnega srbskega vira: Od črnogorske strani je bila 19. t. m. vest nekaterih listov, da je bil en avstrijski parnik v pristanišču Sv. Ivana Meduanskega oviran in nadlegovan, mornarji njegovi pa smrtno nevarno ogroženi, za popolnoma neresnično označena. Dementi odgovorja resnici: Nihče ni niti v najmanjšem oviral tako kakšnega parnika niti se ni ogroževalo mornarjev. O pritožbah kapitana in mašinistov je črnogorska vlada zvedela šele včeraj potom note, ki jo je črnogorski vladi izročil avstro-ogrski zastopnik. Vlada se je nato takoj podvzela v oficijelni obliki podati izjavo, da bo promet avstrijskih ladij po možnosti olajšan. Takoj je bil odposlan funkcionar, ki naj zadevo, katere se pritožba tiče, preišče; zaeno je vlada črnogorska izjavila, da bodo eventualni krivci strogo kaznovani.

PONOSEN ODGOVOR ČRNOGORSKE VLDE VELESILAM.

(Kakor znano sta Avstrija in Italija nastopili v Crni gori proti obstreljevanju Skadra. Črna gora odgovarja:) Cetinje, 25. marca. Iz uradnega srbskega vira: Črnogorska vlada je podala zastopnikom velesil cirkularno noto, kjer proti zahtevi Avstro-Ogr-

ske, da se mora z vojnimi operacijami pred Skadrom prenehati za toliko časa, dokler ne odide iz mesta civilno prebivalstvo odločno protestira, vsled tega, ker vsebuje zahteva Avstrije grožnjo, uporabiti nasilnih sredstev za slučaj, da Črna gora ne ugodí zahtevi ter izjavlja, da smatra zahtevano Avstro-Ogrske za kršitev nevtrali-tete. Zato izjavlja črnogorska vlada v oni noti, da bo iz človekoljubnosti in da bi ugodila enotni želji vseh velesil napravila pri skaderskih uradih vse potrebne korake, da bi olajšala odhod civilnega prebivalstva. V to svrhu je bil poslan danes jutraj parlamentar v Skader, da bi se po-gajal z Essad pasom. Gre se za 200 oseb (!).

NESRAMNO ZAVIJANJE RESNICE GLEDE UMORA PATRA PALIČA.

Cetinje, 25. marca. Vesti, ki so bile v inozemstvu razširjene o smrti patra Paliča so silno tendenciozno predelane. Franciškanški menih Palič je ščeval prebivalstvo na upor proti Črnogorski vladi. Zato je bil ujet in z njim 55 drugih kmetov ter bil iz-ročen sodišču v Peči. Ker je bila stra-ža preslaba, posrečilo se je patru Pa-liču uiti. Vojak, ki ga je na begu vi-del, mu je zaklical, naj se ustavi, če-sar pater ni storil, nakar ga je vojak ustrelil.

Ravno tako neresnične so vesti o nasilnem spreobračanju v Peči in Djakovu. Katolički in Mohamedanci so no okupaciji predali orožje ter zaprosi-li, da bi se smeli vrniti k veri svojih pradedov. Oblasti so jih odbile, pri-zrenski nadškof je bil obveščen, je šel na lice mesta ter jih skušal odvrtiti od namena. Ko je tudi njegova beseda bila brez uspeha, so dale oblasti pri-voljenje za prestop.

15.000 TURKOV VJETIH.

Cetinje, 25. marca. Uradno: Džavid paša se je s svojo četo 15000 mož (preostanki čet pobitih pri Janini in Bitolju) udal srbski vojski pri reki Skumbi.

Belgrad, 25. marca. Uradno: Džavid paša se je udal s svojimi 15000 vojak.

GENERALNI NASKOK NA DRINOPOLJE.

Soifja, 25. marca. Poveljništvo armade pred Drinopoljem izdalo ob 1. uri ponoči novelje za naskok. Kljub trdovratni obrambi sovražnika se je bolgarski armadi posrečilo dobiti še pred dnevom utrdbe na vzhodni strani Drinopolja. Ob pol 4. jutraj je naskočila pehota turške pozicije pred utrdbo Maslak, zavze-la predpozicije ter utrdbo samo. Utrdbe so bile zavzete z bajonetnim naskokom. 300 Turkov vjetih. Zaplenjeno 12 topov in 4 brzostrelne puške. Bolgari so zavzeli predne pozicije Servandere, ki je oddaljeno 1 km od trdnjavskega kroga. Tudi na zapadu in jugu so Bolgari vidno prodirali.

BOLGARSKA ARMADA PRODIRA PRI ČATALDŽI.

Soifja, 25. marca. Pred Čataldžo so se bolgarske čete pomaknile notri do Ormanlija. Turške čete so bile vržene za Epivatoso.

BOLGARSKO - RUMUNSKA KONVENCIJA.

Petrograd, 25. marca. Car je sprejel generala Dimitrieva v avdi-enci. Baje se gre za udeležitev bol-garsko rumunske konvencije, ki se sklene v tem slučaju, če se poravna bolgarsko-rumunski spor(!!).

TURŠKI PRINC PRIPOROČA MIR.

Carigrad, 25. marca. Princ Sa-bah Eddin se je v nekem turškem listu izjavil, da je v interesu Turčije, da že sklene mir, ker nadaljno bo-jevanje pomenja za Turčijo samo-mor, na katerem ničesar ne spre-meni eventualna zmaga.

Odgovorni urednik Radivoj Koren.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-narjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zu-nanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljub-ljana-Glince 92.

Meblovana soba se takoj odda. Igriška ulica 6 na desno 2. vrata. 217—4

Kupi se rabljeno moško in žensko

kolo.

Kdo, pove »Prva anončna pisarna«.

Lasne kite

najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado »Neril« po 2 in 4 K — toaletne po-treščine — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okus-no. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Proti ugodnemu plačilu na obroke!

Preproge, posteljne oprave, zavese, blago za moške in ženske obleke, narejene obleke (konfekcija), perilo za moške in ženske, platneno blago itd.

Na željo pošljem zastopnika na dom. Zadostuje dopisnica.

Landskroner & Bochner Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 89.

400.000 frankov

z mesečnim vplačilom samo K 4.75 se zamore **dne 1. aprila 1913**

z renomirano turško državno srečko iz 1. 1870 **zadeti!**

Varno naložen denar, zasigurani dobitki! Skupine srečk v različnih kombinacijah na mesečne obroke od 3 K višje. — Zahtevajte prospekte!

Ceške industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jo-pice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrdke R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

Solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

:: in krstni opravi, ::

Najfinejši

ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležgarnjarna

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Med. univ.

dr. Benj. Ipavic

strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo

se je preselil

na Mestni trg št. 3

poleg „Rotovža“.

Ordinira od 10.—12. in od 3.—4.

Odda se takoj po prav ugodni ceni

najlepši lokal

na glavnem trgu v Novem mestu

z dvema velikima, modernima izlož-bama z roleti, zraven potrebnimi skla-dišči, s stanovanjem ali brez stano-vanja, pripraven za vsako obrt. — Na prodaj je tudi hiša s tremi vrtovi, krita z rezano opeko, v predmestju, pripravna za penzionista. Cena 2200 K.

Ponudbe na lastnika Kopač in Pavčič, trgovca v Novem mestu.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4.—, sedaj samo K 1.95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.

K 1.95 K

25 cm velike, dvo-stranske, priznane najboljnjih znam prodajam radi velike zaloge pod last. ceno

Fr. F. Nejec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Senzacija za Veliko noč!

Velikanska zaloga oblek za gospode in dečke. Krasna izbira kostumov za dame in deklice v najmodernejših faconah in najsolidnejšem blagu.

Postrežba točna in solidna.

Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogle-dati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinejših Puchovih koles (edno zastopstvo) in prepričali se bode-te o izborni kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potreščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri tvrdki

Fr. Čuden, Prešernova ulica!

Poleg tega tudi najfinejši šivalni stroji.

Pouk za vezenje brezplačno.

Naročajte cenike za kolesa, šivalne stroje, ure in zlatnino, tudi po pošti prosto.

J. Kette

= Ljubljana =

Franca Josipa cesta št. 3

nova specialna

= modna in =

športna trgovina

za gospode in dečke

priporoča pravkar došle novosti za pomlad.

